

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika.
 Običajni: do 9 petih vrst 4 D, od 10—15 petih vrst 4 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicani petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Banka“ Knafljeva ulica št. 3, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 3, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Retkopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—
6	72—	72—	132—
3	36—	36—	66—
1	12—	12—	22—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Stavka in država.

S predstoječimi opazkami ne mislimo zadeti grotne in socialne upravičenosti ravnokar minule železničarske stavke in železničarskih pokretov sploh. Mi stojimo odločno na strani socialne pravičnosti in smatramo za dolžnost moderno uravnane državne uprave, da posveti tudi socialnim vprašanjem največjo pozornost. Poleg notranjepolitične pomiritve ter gospodarske in finančne krize je namreč vprašanje zdravega socialnega razvoja najbolj pereča zadeva naše mlade države.

Dobro so nam znane prilike, pod katerimi živi in se bori naš državni uradnik, pa tudi mnogo skupin našega delavstva, ki so potrebni zaščite in podpore, kakor naša industrija ali kmetijstvo. Brez dvoma bodo tudi v našo državo planili valovi socialnega čutenja in osvežili srednje in najvišje kroge meščanstva in politike. S kulturnim izpopolnjevanjem naše politike in družbe bomo napredovali tudi v etičnem čustvovanju, in tedaj bomo upoštevali vrednoto in dostojanstvo človeškega dela nekoliško bolj kot delamo dandanes. Toliko o našem načelnem stališču napram socialnim stremljenjem, ki pa morajo biti izraz uvidenosti, združene s pravičnim upoštevanjem potreb državne in gospodarske realnosti.

Socializem v komunistični in polkomunistični obliki ne pozna mere in ne upošteva gospodarske realnosti. Ne vidi, da je gospodarstvo nekaj prirodno zakonitega in tako sestavljeno, da zaenkrat še ne dopušča človeškega pregleda, iz katerega bi se moglo izluščiti reformni načrt za danes veljavne gospodarske zakone. Eksperimenta v gospodarskim življenjem, kakor ga je napravila Rusija, pameten človek ne more dopustiti. Poleg v zgodovini nezasišane socialne bede bi v takem slučaju tudi naše konkretne pridobitve splavale po vodi, predvsem naša ujedinjena in svobodna domovina. Zaenkrat socialnost ni vse, imamo še druge nagone, in danes vladajo politični, nacijsolani in kulturni. Zato nam je mila Jugoslavija, njena samostalnost in nacionalnost ter veliko delo na jugoslovenskem kulturnem tipu bodočnosti. To Jugoslavijo pa je danes treba zidati, v notranjosti izpopolnjevati in komaj združene ude utrjevati. Poleg razorne politične propagande v notranjosti ter zunanjepolitičnega rovarenja tujih držav prihaja nevarnost proti obstoju naše države samo še od socialne strani, in sicer tedaj, kadar se socialni pokret ne giblje v zakonitih mejah, temveč jemlje oblike, ki lahko omajajo celokupen pravni red in vnašajo v notranjost velike prometne in druge nevarnosti. Države pa se baš v pravnem in javnovarstvenem oziru nahajajo po svetovni vojni v posebno delikatnem po-

ložaju. Če to velja za Italijo, Francijo, Anglijo ali Ameriko, v kakšni meri se moramo šele mi izogibati stavkarskega socialnega boja, ki silno ogroža našo, z velikimi težavami in z malenkostnimi uspehi napredujočo državno in nacionalno konsolidacijo.

Pod vidikom te državne konsolidacije ter splošnega položaja postaja vprašanje gospodarskih in prometnih stavk nekaj povsem resnega in težkega. Ljudje, ki so včeraj glasovali za zakon o zaščiti države, ne bi smeli danes propagirati stavke, kilcatil uradnikov na upor proti državi oblasti in centralni vladi, blatiti vsega, kar je v Jugoslaviji plodivnega ter izrabljati sedanje socialne krize proti vladi, o kateri ne more biti dvoma, da poizkuša upravičene socialne težnje svojeju uradništva spraviti v sklad s potrebami državnih financ. Lahko je mladinsko kritizirati uradniške in druge zakone, pri tem pa molčati o načinih, s katerimi bi se dalo ozdraviti naš državni proračun in dobiti za državno gospodarstvo nove dohodek.

Na drugem mestu prinašamo politično beležko beogradskega poldemokratskega glasila »Pravda«, v kateri hvali uvidenost državnih uradnikov, da niso šli na stavko in da se niso dali zapeljati. V Ljubljani pa listi, ki so še nedavno kričali po zakonu o zaščiti države proti vsakemu, ki se je drznil le govoriti ali pisati socialno, priganjajo na stavko in protidržavni ali protivladni upor.

Dokler so bili na vladi, so ti listi povajljali besede o državotvornosti, kakor budistični menihi svoje brezkončne rožne vence, danes vprašanje državotvornosti za te politične junake ne obstoja več. Danes veljajo zanje samo ozir na strankarsko propagando, vodeno z brezvestnim zavajanjem javnega mnenja. V to svrhu je dobro demagogizirati, izrabljati bedni položaj uradništva, kilcatil na stavko poštarje in železničarje, izljaviti pogrančne incidente z Italijo, na vseh koncih in krajih ruvati proti državi in vladni avtoriteti ter vzdigovati vsesplošno nevoľjo. Nevarnost, ki je zahtevala zakon za zaščito države, je bila velika. Še večja je nevarnost, ki preti Jugoslaviji od strani našega celokupnega opozicijskega tiska. Stranke, ki bi morale prednjačiti z lojalnostjo in umirjenostjo, se sedaj klatijo z demagoško brezvestnostjo federalističnih rušiteljev državne oblasti. To je bilo treba povedati, da javnost, predvsem pa prizadeti uradniški krogi, uvidijo igro, ki se igra z njimi slovenski demokratiški tisk, včeraj še zagovornik reakcionar-nega zakona o zaščiti države, danes razdiralec državne avtoritete in hujskač na stavke državnih uslužbencev in za javni red ter sigurnost države silno važ-

nih saobračajnih sredstev. Če je bilo treba zaščitnega zakona proti brutalni sili in nevarnosti nasilne revolucije, bo treba najti tudi zakonska sredstva, da

se onemogoči brezvestno federalistično in demokratično časopisno uničevanje pozitivnih in lojalno državljanških čustev naše javnosti.

Dr. Anton Novačan:

VSI PRIDETE ZA MENOJ!

Marsikdo mi je zameril, da sem šel v Beograd in marsikdo mi je očital nedoslednost in me osumil, da sem šel v Beograd »po pare«. Klerosil-avtonomisti me pa naravnost dolže, da sem izdajalec domovine. Niti sem šel »po pare« niti sem izdajalec domovine. Hotel sem manifestirati kot zagovornik najekstremnejšega političnega pravca priznanje narodnega in državnega jedinstva in tako pokazati pot vsem, ki se še drže gnile deske demagogije. To sem storil tem lažje, ker ne nosim nobene odgovornosti pred ljudstvom in zato — hvala Bogu! — da nisem bil izvoljen.

Gospoda Korošec in Spaho nista talentirana politika in si svojih strank nista vstvarila sama, temveč sta nositelja turškega oziroma slovenskega klerikalizma. Gospod Radič pa je političen talent par excellence in je ideologijo svoje stranke ustvaril sam in svojo stranko organiziral sam. Zato sem trdno prepričan, da bi g. Radič dal ne vem kaj, ako bi se danes mogel oteži iz obljema svojega otroka, ki se je razrasel v Herkula, in nastopil pot pozitivne politike. G. Radič je prevetlik, da bi postal spokornik, kakor sem jaz, in zato pride dan, ko bo g. Radič ali smešen ali pa tragičen.

Prav dobro vem, koliko ima g. Radič v Sloveniji fanatičnih pristašev med kmeti in simpatizerjev med inteligenti. Nihče pa si ne upa pogledati resnici v obraz in do kraja domisliti, katere praktične posledice bi imele uresničenje Radičevega programa za državo in posebno še za nas Slovence.

Radičev minimalen »sporazumaški« program gre za tem, da bi se današnja edinstvena država Srbov, Hrvatov in Slovencev razpadla v dva dela po uzoru bivše Avstro-Ogrske. Vzhodni del z glavnim mestom Beogradom bi imeli Srbi — v tem slučaju bi g. Radič prav nič ne mislil na bedne Macedonce! — Zapadni del z glavnim mestom Zagrebom pa bi držali Hrvati. Taka dualistična država bi bila povezana z vsemi pomočki nagodb in pogodb in bi v neprestani borbi z hegemonijo Srba nad Hrvatom in Hrvat na Srbov iznemogla in postala sčasoma plen kolonijalne politike velikih sil. Zakaj izključeno je, da bi takšna Srbo-Hrvatska — Serbo-Croatie! — mogla imeti enotno krepko zunanjo politiko in bi Srbijanci iskali opore bogve pri kom, Hrvat bi pa čisto gotovo zlezil prej ali slej pod republikansko ali kajzarsko nemško piketnabo.

Mi Slovenci bi v taki državi bili hrvatska pritlikalica in gospodarski na mlodit in nemilost izročeni v eksploatacijo zagrebškemu židovskemu kapitalu. Hrvati nas Slovence, če ne sovražijo, pa čisto gotovo prezirajo. Že zategadelj, ker so bili oni sami še včeraj Slovence! Slovenci bi se morali odpovedati vsem svojim kulturnim stremljenjem, in to kar čez noč, zakaj

verjemite mi, da bodo Hrvati hujši in bolj surovi centralisti nego so danes Srbi. Praza o »suverenosti« slovenskega naroda, s katero je g. Radič ropotal in še bo ropotal, je doživela svoj prvi brodolom, ko nam je letos g. Radič vsiljeval hrvatske kandidate, nas zato citiral v Zagreb in nas potem, ker se nismo udali, s pomočjo v Ameriki naberačenih dolarjev na 20.000 slovenskih lepkih sramotili, da smo prodanci Pašičevi. Mi slovenski »kranjski magarci« bi bili v hrvatski državi dobri kuliji zagrebške gospode. Adijo potem naša Koroška, dvakrat adijo naše Primorje, adijo Slovenija in njen »krščanski nauk«, zakaj podlegli bi judom lepara Zagreba in na svojem telesu doživeli razornost judovskih gospodarskih metod.

Razredni program g. Radiča, takozvani seljački program, pa ni nič drugega nego ob sebi umevni rekvizit iz torbe vsakega pametnega politika. Namreč, kmeta je treba kulturno in ekonomski dvigniti in čuvati njegove zdrave sile. Kmet je rezervoar vseh narodovih sil, on je domovina, toda on še ni država. G. Radič je to »ljubezen« do kmeta demagoški s pravo hrvatsko kričavostjo nadul do obsurda. Pa ve predobro g. Radič sam, da bi njegov seljački program skrahal v desetih dneh, ako bi ga udeleževal praktično, in da bi bi hrvatska »pokvarena gospoda« stirmoglavila že danes g. Radiča, ako bi ne vedela, da je Stipičin seljački program le demagoški blek. Toda Hrvatstvo-Corlolanu je danes g. Radič potreben. Zato ga trpi, dasi se ga včasii sramuje.

Ostane še republikanstvo g. Radiča. O tem pa ni vredno resno govoriti, ker točič štuko po glavi tale resnična z mojo častno besedo zajamčena epizoda: Ko sem bil tik pred zadnjim božičem pri g. Radiču — bilo je zadnjikrat! — sva govorila z g. Radičem o politični situaciji. Tedaj je g. Radič v zvezi o »sporazumu« s Srbi dejal: »Znaš, Novačan, mi čemo se možda republikanstvu odreči, ali Beograd mora to skupo plačati!« In še je dostavil: »Tako nismo mi toliko Hrvatska republikanska seljačka stranka, več smo za pravo Hrvatska Radičeva seljačka stranki in možemo svaki čas, da se opet tako nazovemo, ustreba li nam!«

To so bile besede g. Radiča. Meni je padla mrena z oči. Kri mi je zavrela in da je g. Radič v tistem trenutku zaklical svoj občajni »Živela republika«, udaril bi ga bil s palico po glavi. In tedaj je bilo mrtvo slovensko republikanstvo. Zato je prišlo do preloma in jaz sem že takrat obžaloval, da nisem imel načina, kako bi to infamijo g. Radiča razglasil do zadnje kroče fopanih njegovih seljakov.

Ostanje še naši klerosil-avtonomisti. Ti niso nič manj lažnjivi in reakcionarni nego g. Radič, le da so veliko previdnejši in ne zabijajo krepeljčkov pregledoko v

peklenka vrata. Klerosi dobro vedo, da ljudstvu lažejo, dobro vedo, da bi bila avtonomija, ako ta svoj naivni državnopravni postulat konsekventno izvedejo, smrt Sloveniji in da tisto, kar oni v resnici doseči morejo in hočejo, ni nič drugega nego po demagoških ovinkih zasukana vidovdanska ustava s samoupravno Slovenijo. Metoda je perverzna in podla, toda razumljiva, ker se drugače v Sloveniji držati ne bi mogli. To bo predmet vsakdanje politične borbe. Toda neodpustno je, da klerosi v ljudstvu neprestano vzdržujejo verzijo proti državi, ne da bi mu rekli zakaj, ne da bi mu rekli, kaj nam namerstvo države dati hočejo! To je zločin klerikalizma v Sloveniji! G. Korošec, razglasite revolucijo proti državi, in vedeli bomo, s kom bomo merili svoje sile. Ali pa izvolite molčati in se zavlecite v brlog svoje politične netalentiranosti, zakaj sili smo že laži in Vašega državljiškega diletantizma. Na nas vse pada vaša politika dveh obrazov: Doma begate ljudstvo z gesli proti Beogradu, v Beogradu pa dozorevate za vlado brez avtonomije! Pojdite z Oreljo v samostan, čestiti oče Polonius!

V tem slovenskem in hrvatskem strankarskem kaosu doživljamo čudo, da se prava in resnična reakcija oblači v bela oblachla slobodarskih pokretov, to sta gospoda Radič in Korošec, dočim imajo naši državni krmari nenavadno ulogo, da branijo tekovine resnične svobode. Povsod na svetu je ravno obratno. In zato se nehote vprašujemo, nista li morda gospoda Radič in Korošec v službi nekaterih temnih sil doma v državi, ki imajo interes na tem, da Jugoslavija leze le počasi naprej? To se sociološko kmenje moment retardacije. Če gospoda Radič in Korošec vršita to službo zavestno, sta klopva, če pa nezavestno, sta bedaka. Moj bivši pobratim g. Radič me bo posebno dobro razumel...

Globoko sem preverjen, da pridete za mano vsi, ki še tavate in ste pošteni, vsi od kmeta do delavca pa gori do zbeganega slovenskega intelektualca. Država je tu in naša je! Če že ne maramo neprestano v svojih dušah prizigati hvaležne lučice srbskim žrtvam za našo svobodo, pa bodimo vsaj pametni in razumimo interese naše rodne grude. Nedostaki se bodo odpravili. Še enkrat, bodimo pametni! Zakaj, kdo si bo glavno odsekalo, ako ga zob za bolji?

POLITIČNA SITUACIJA.

— Beograd, 9. avg. (Izv.) Razvoj včerajšnjih političnih dogodkov ni prinesel ničesar novega v splošno politično situacijo. Glavno težišče dogodkov se je preneslo na Bled. V političnih krogih pričakujejo važnih odlokov z Bleda. Po oficijelnem poročilu se nahaja še vedno minister zunanjih zadev dr. Ninčić na Bledu. V Beogradu se izvršujejo samo tekoči državni posli, dočim se vrše na Bledu važne konference. Zunanji minister dr. Ninčić je Nj. Vel. kralju poročal o zunanji politični situaciji posebno pa o smajski konferenci.

Claude Farrère — prevel Miran Jarc:
Civiliziranci.
 Roman. (6)

V.
 »To je ves Saigon?« se je zavzel Fierce, ko je videl, da so lože na pol prazne.
 »To je ves Saigon,« je odgovoril Mévil. »Gledališče je za občinstvo preveliko. Sicer pa so povsem prav preračunili, je tu vsaj manj vroče. Običajno je dvorana skoro zapuščena. Nocoj pa imamo pred sabo premierno občinstvo: pevka novinka nastopi in čeprav go gotovo slabotna kot vse ostale, je vendarle treba priti, da jo vsaj vidimo, če je že ne bomo poslušali.«
 Ne menič se za zastor, ki se je dvignil, pa tudi ne za igralce, se je naslonil na naslanjač in dejal: »Zdaj sem medvedar,« po teh besedah je Fierceu brez sramu pokazal s koncem svojega prsta v vsako ložo.
 »Pred odrom na desni, tam med trobojnicami: to je Ekselencen generalni guverner Indokine, v prestolici neznamen meščan, tu pa prokonzul republike in podkralj. Eh, to človeče s spāčenim nosom. Njegov soed, oni s plemenitim obrazom starca, je Tour de Nesle. Na žalost ga osembe ne poznam.«
 »To je moj admiral,« je pojasnil Fierce, »stari d'Orvilliers.«

»Novinec, a, zdaj mi je vse jasno. Nadaljujem. Tam pred odrom na levi, nasproti politični vojaškimi mogočnejšem so trdnješe ekonomsko finančne sile: štigelnji orjak z volčjimi zobmi in pravcatimi šapami, to je gospod Malais, ki ima v zakupu riž, čaj in opij; on je moj osebni sovražnik; premore štrideset bleščočih milijonov; krivično bogastvo! Poleg njega sedi njegova žena, pa je bolj plavalasa, bolj rožna in nežnejša kakor se zdi od tukaj in na žalost predragga za mojo mošnjo, kajti sicer bi že davno pozabil listnico na mizici za čaj na njeni verandi. Pa pustimo to. Sprednje lože so poloficijelne: na levi, ona kopicca zelenega, bogato vezenega brokata in drobna rjava ročica, ki se proži iz pagodastega rokava: to je gospodična Jeanne Nguyen-Hoc, edina hčerka novega Phouja Cholonskega. Čudna zagonetna živalica, o kateri ne veš, ali ima bolj evropejski videz, ali pa je bolj azijskega bistva. Na desni je guvernerjev namestnik Abel, naš priljubljeni podoblastnik, ki udobno kraljuje med hčerko iz prvega zakona in med svojo drugo ženo; obe bi lahko smatral za sestri, prva je ljubka, druga grda...«
 »Ljubka je, presneto je ljubka,« je Fierce pripomnil; »slinga iz alabastra z diamantno črtnimi očmi.«
 »Preveč še mlada; njena mati pa je še premla polna. Tu ni nič zanimivosti. Če ti je do priznanih lepotic, se ozri malo dalje: vijolična jopica in

bisernosiv slammik poleg rumenkaste spake moža zakona... to je gospa Ariette, premetena soproga premetenega odvetnika.«
 »Mévil e drago plačal to znanje,« ga je zbedel Torral, ki se še ganil ni.
 »Eh, drago sem plačal in še plačujem,« je doktor popravil; vraga, ta ženska je prijetna in kar zabava me, ko vidim njen nedolžni obrazek na moji blazinici. Saj sem ti pravkar dejal: tu so vse ženske na prodaj. He?«
 Okrenil se je k odru.
 Pevka novinka, ki je bila vsekakor hripava, je nenadoma obmolnila. Vsa zmedena in razburjena je povestila roke in stala tu med samozadovoljnim prisrhom svojih poklenih tovarišic in škodoželjno radovednosjo občinstva. Bila je lepo, bohotno deklet, rdečelasa in živooka.
 Sisknil je žvižg; utrgal se je ogromen plaz smeha. Ne, pevka novinka ni bila hripava; vzrok je bil preprostejši: glasu ni imela, niti sence glasu ne; pač pa je imela kaj drugega: prijetne roke, okrogla ramena, močno telo in najbrže je prišla v Saigon v nadi, da to zastonje. No, če povem resnico, Saigon občajno tudi ne zahteva več. Nocoj pa je glasbena muha pčila dvorano in občinstvo je zares hotelo, da pevka tudi poje.
 Igralka se je hladnokrvno udala v svojo usodo in odšla čez oder, da se je krilo vleкло po tleh. Ustavila se je pred dvorno ložo in se vanjo ozrla

ter bojevito ponovilo usodni glasovni skok. Toda zdaj pa previlkovilo: spremlenila je glas, ne brigajoč se za orkester; zdaj pa prentzko. Spet so siknili žvižgi. Pa je znova umolknila, položila roke v bok in zaklicala čisto mirno, ravnodušno in zelo nežno, da se je zarezalo v vsa sovražna ušesa: »M...!« Nato jim je obrnila hrbet.
 Za hip se je zgrnila dušiča tišina. Toda koj nato je začel nekdo divje ploskati, da se je pevka nad vse začudena z odprtimi usti ozrla krog sebe. Ugledala je moža lepe zunanosti, ki jo je kar pozirjal s pogledi in si trgjal rokavice. Vsa zavzeta mu je vrgla poljub. Ta poljub je Mévilu razvel slo, kot da bi ga usekal z bičem in ognjevit je iztrgal iz gumbnice orhidejo in jo vrgel dekletu pred nogo. Smehljaje sta se ozrla drug v drugega, kot da sta že sklenila, da bosta kot skupaj preživela. Konečno je ta komedija z dvema vlogama odtehtala ono drugo in ljudje so se začeli smejeti in ploskati. Moškimi so se oči živo iskrile in dregali so se s komolci; ženske pa so navzlic zaničevanju in zavisti obsule junakinjo s cvetkami, da bi prikrijele svoje ljubosumnje. Bil je to gledališki uspeh, ki se jim je z njim parček smel okoristiti.
 Mévil pa je vprašal: »Kdo je to? Kako ji je ime?«
 Neki gledalec je komaj čakal, da odgovori, ker ga je mikalo, da se meša v ta dogodek.

Telefonska in brzojavna poročila Pred neposredno rešitvijo reškega problema?

— Zagreb, 9. avgusta. (Izv.) Dananje »Novosti«, ki imajo na Sušaku svojega posebnega, o položaju na Reki dobro informiranega dopisnika, priobčijo poročilo o položaju na Reki, datirano Sušak 7. t. m. Poročilo veli med drugim: Danes zjutraj so dospeli na Reko vesti, da je reško vprašanje rešeno in to na način maskirane aneksije. Te vesti še niso potrjene. Na Reki je zavladala strahovita panika, ki traja ves dan.

— Reka, 8. avgusta. (Izv.) Razširjene so vesti o definitivni rešitvi reškega problema. V mestu vlada med prebivalstvom velika zmedenost, ker se domači reški trgovci boje, da jih bodo

trgovci iz Italije popolnoma uničili in da bodo poplavili s svojim blagom Reko tako, kakor svojočasno Trst in Zadar.

— Reka, 8. avgusta. (Izv.) Danes ob 4. popoldne so se po mestu razširila govornica, da je gospa Depoll soproga sedanega reškega predsednika, dobila brzojavno poročilo iz Rima, da je reško vprašanje rešeno na ta način, da prevzame Italija v svojo upravo železnice in pošto. Jugoslaviji je priznana luka Baroš in Delta in gotov teritorij v Kastavščini. Na zadevna vprašanja je g. Depoll skušala te vesti dementirati in zanikati brzojavko.

Notranji minister o konsolidaciji države.

— Beograd, 9. avgusta. (zv.) V notranjem ministru je bil včeraj ob 17. sestanek novinarjev. Notranji minister Vujičić je podal novinarjem zelo obširen ekspozé o notranji politični situaciji. Med drugim je naglašal, da ne moremo imeti razlogov za pesimistično presojo položaja. Gledali smo situacijo črno, a naše razmere se čimbolj obračajo na bolje. Izbojčujejo se naše gospodarske, kulturne in politične prilike. Če pogledamo nazaj na prva leta svobode in ujedinenja, moramo konstatirati velik napredek in razvoj, ki ga je preživela naša ujedinjena država od žalostnega položaja 1. 1918, oziroma 1919, pa do danes. V prvih letih je bil položaj vsega prebivalstva težaven. Narodu je preti lakota. Prometne razmere so bile desolatne in v najsilabšem stanju. Promet je bil skoraj ukinjen. Kraji so bili popolnoma upostošeni v pravem smislu besede.

Polagoma pa so se začele vračati normalne razmere. Sedaj je saobračaj popolnoma normalen in povsod je videti, da se več ne občutijo vojne posledice. Glede uvedbe zakona o razdelitvi države v pokrajinske oblasti je minister končno omenil, da vlada polagoma in stopnjema izvaja zakon. V Dalmaciji so že uvedene pokrajinske oblasti in pa upravna sodišča. V Bosni in Hercegovini je to deloma izvršeno. Hrvatska se ne bo parcelirala, ker se pokrajinske oblasti deloma krijejo s sedanimi županijami. Upoštevati je bilo le nekatere gospodarske interese posamnih krajev. Minister je ob zaključku izjavil, da se ima zakon o oblasteh do jeseni prevesti v prakso in se bodo meseca oktobra vršile volitve v oblastne skupščine.

Zagoneten beg predsednika hrvatske republike Stjepana Radića?

Nekontrolirane vesti.

— Beograd, 9. avgusta. (Izv.) V političnih krogih in v javnosti je razširjena vest, da je včeraj dopoldne dobilo ministru notranjih del oficijelno obvestilo od strani pokrajinskega namestništva za Hrvatsko in Slavonijo, da je predsednik hrvatske republikanske seljačke stranke Stjepan Radić z dvema svojima tovarišma pred dnevi zapustil Zagreb in Hrvatsko.

— Beograd, 9. avgusta. (Izv.) Po poročilih iz Zagreba je o odpotovanju Radića bila uvedena takoj preiskava od strani političnih oblasti, ki je ugotovila sledeče: Stjepan Radić je v resnici pred kakimi 3 dnevi v družbi dveh narodnih poslancev, od katerih je bil eden tajnik HRSS dr. Juraj Krnjević, zapustil Zagreb in preko Križevca brez vsakih potnih dokumentov in brez vsake ovire prestopil našo mejo ter odpotoval na Madžarsko. Pravi cilj Radićevega pota na Madžarsko je po mnenju nekaterih političnih krogov ta, da stopi v stike s hrvatskimi emigranti in pa z madžarskimi šovinisti. Radić je baje odpotoval, ker se je zbal vsled alarmantnih vesti aretacije.

Molk vlade o Radiću.

danes zjutraj še ne morelo definitivno in popolnoma potrditi. Splošno je prepričanje, da je Radić ali skrit kje v Zagrebu ali pa da biva kje na deželi.

— Beograd, 9. avgusta. (Izv.) Na včerajšnjem sestanku novinarjev v ministru notranjih zadev se je razvila daljša konverzacija o politiki Stjepana Radića. Novinarji so po končanem ekspozéju o splošni situaciji stavili notranjemu ministru razna vprašanja. Ministra Vujičića so novinarji vprašali, v koliko je resnična vest, da je Stjepan Radić z dr. Krnjevićem v avtomobilu zapustil Hrvatsko in da se sedaj nahaja v Milanu, v koliko je dalje resnice, da je Radić pri Koprivnici prestopil madžarsko mejo in če je res, da se je v inozemstvu sestal Radić s Pašičem?

Minister notranjih zadev je kategorično dementiral vest o sestanku Radića s Pašičem, v ostalem pa je pripomnil, da ima Radić pravico svobodnega gibanja, toraj tudi pravico zapustiti Hrvatsko, dokler ne stori kakega protidržavnega akta.

Notranji minister je dalje odločno zavrnil kombinacijo, da bi Anglija podprala Radićevo akcijo in da bi stala na njegovih strani.

RADIKALNA STRANKA IN SPORAZUM Z NARODNIMI MANJŠINAMI V VOJVODINI.

— Beograd, 9. avgusta. (Izv.) Po končanem volitvah v narodno skupščino ni radikalna vlada prenehala s svojo akcijo, da se v Vojvodini doseže sporazum med narodno radikalno stranko in nacionalnimi manjšinami. Ta sporazum bi imel v glavnem določiti skupno politično taktiko. Glavni odbor radikalne stranke je po svojih ugleidnih vojvodinskih članih vodil že delj časa v imenu vlade in stranke pogajanja z narodnimi manjšinami. Pogajanja so se deloma zaključila brez vsakega pozitivnega rezultata. Sporazum je dosežen le z Romuni.

Radikalna stranka je dosegla edini sporazum z Romuni. Že na konferenci v Sinaji je dal zunanji minister dr. Ninčić romunski vladi garancije, da se bodo upoštevale vse želje in vsi predlogi romunske narodne manjšine v naši državi. Med Romuni in radikali je dosežen sporazum v cerkvenopolitičnih in šolskih vprašanjih. Romuni so sklenili na podlagi tega sporazuma, da

gla sprejeti radikalna stranka, da ne bi utrpela na svojem prestižu v Vojvodini. Sporazum z Madžari je otežkočen, ker ste med njimi dve struji. Madžari se dele na dva tabora in sicer eden okoli »Hirlapa« in drugi okoli »Baczme-gye Naplo«. Prva struja je za sporazum z radikali in za vstop v radikalno stranko, druga je proti vsakemu sporazumu.

Radikalna stranka je dosegla edini sporazum z Romuni. Že na konferenci v Sinaji je dal zunanji minister dr. Ninčić romunski vladi garancije, da se bodo upoštevale vse želje in vsi predlogi romunske narodne manjšine v naši državi. Med Romuni in radikali je dosežen sporazum v cerkvenopolitičnih in šolskih vprašanjih. Romuni so sklenili na podlagi tega sporazuma, da

Martin Krpan:

Indija Separandija.

(Bojevitá povest iz nebojevitih časov.)

V.

V naslednjih večerih so si res ustanovili s pomočjo duhov indoslovenske cesarstvo, Indio Separandijo, z ednim in zadnjim namenom, vsestransko razviti, poglobiti tradicije in osobitosti indoslovenske kulture, na prvem mestu seveda tiste, ki ločijo Slovence od Srbohrvatov in drugih Slovanov. Kjer pa takih osobitosti niso našli, tam so jih kratkoma loz mislili in izumetili.

Takoj so si izvolili tudi vladajoče osebe, dostojanstvenike in druge predstavitelje indoslovenskih osobitosti. Na čelo države so postavili starega cesarja Janeza, za ženo so mu izbrali najbrhkejšo Indoslovenko, mlado cesarico Mico. Finančnega ministra Gregorja že poznamo. Ministru vojne in mornarice je opravljal general Ožemavec, ki je iznašel osobito indoslovensko municijo in vedno vozil najlepšo barko iz Union-

skle kletl. Ministrstvo pouka in bogocastla je bilo izročeno baronu Poklonarju. Ministrstvo cesarske špijonaže je vodil elegantni in donjujanski tajni svetnik Ivan vitez Zvitorepec, pravi odličitelj svetovne vojske. Podkupovanju človeški nečimernosti je služil nebroj vsakovrstnega plemstva naslovov in redov. Za vsako plemstvo, naslov in red je bila predpisana posebna uniforma. Za najvišje državno odlikovanje je veljal »uhan in red zlatega murčka« v treh stopnjah, dalje red črnorumnega krivčaka, ki se je nosil za klobukom, red Vilenjeva samostalnika itd.

Med drugimi dostojanstveniki nam je najprej omeniti dvornega filozofa X, ki želi svoj incognito še nekaj časa varovati. Jedro njegove filozofije izraža stavek, da biva edino lastni jaz, da je ta jaz pravzaprav samo lastni žep ali, ako hočete tudi bisaga, v koji se nahaja ves predmetni drobiž ostalega sveta. Ves svet je vsebina mojega jaza, torej moja last, s kjojo poljubno razpolagam. Indoslovenska etika je globoko vkoreninila v osnovi te žeparske ali bisagarske

kompaktno vstopijo v narodno radikalno stranko.

KREDITI ZA OBOROŽEVANJE NAŠE PEHOTE.

— Beograd, 9. avg. (Izv.) Včeraj dopoldne je posetil finančnega ministra dr. Milana Stojadinovića bivši radikalni poslanec Čeda Kostić ter mu poročal o ponudbi neke newyorške tvrdke glede oboroženja naše vojske. Minister fin. dr. Stojadinović je odgovoril, do dotične ponudbe ne more upoštevati in sprejeti, ker vsebuje ponudba samo oboroženje pehote, kar pa je že zasigurano v Franciji. Kakor znano, sta francoska vlada in francoski parlament naši državi odobrila kredit v znesku 200 milijonov francoskih frankov. Ta kredit se ima izključno uporabiti za moderno oboroženje naše pehote.

Prezident Harding na zadnji poti

Washington, 8. avgusta.

V preprosti kovinski krsti z leseno opremo pod svilenim ameriškim praporom je končal prezident Harding svojo zadnjo pot. Poseben vlak s krsto je prispel v Washington v tork ob 1. popoldne. Iz San Franciscosa so spremljali pokojnika ministri Hoove, Work, Wallace, Altonney gen. Gaugherty in načelnik štaba gen. Pershing. Pogrebni vlak so sprejeli na Union postaji novi prezident Coolidge, člani vrhovnega sodnega dvora in člani kabineta na čelu z državnim tajnikom Hughesom. Do včerajšnjega jutra je ostalo prezidentovo truplo v vzhodni dvorani Beleza doma, kjer so se vršili mrtvaški obredi. Potem so krsto prenesli v dvorano Capitola, kjer je ostala do 6. zvečer, nakar so jo prepeljali s posebnim vlakom v Marion, kjer bo truplo prezidenta počivalo v rodbinski rakvi.

Včerajšnji dan je določil novi prezident Coolidge za dan splošne narodne tuge. Občinstvo se je poslavljalo od pokojnega prezidenta v Capitola, kjer je počivalo truplo Abrahama Lincolna po atentatu v aprilu 1865 leta in kjer so bili položeni v novemburu 1921 leta zemeljski ostanki neznanega ameriškega vojaka, ki so ga prepeljali od brezov Marne na ameriška tla. Ob krsti je stala častna straža ameriških vojakov in pomorščakov. Pogrebne svečanosti v San Franciscosu so bile zelo ginjive. Po mrtvaških obredih v hotelu Palace, kjer je Harding umrl, je oddelek vojske in mornarjev odpeljal krsto na kolodvor. Ob poti na kolodvor so stale nepregledne množice naroda. Vladovala je grobna tišina. Čuli so se samo zamolkli koraki vojske in pogrebni marš mornarjev. Zahajajoče sonce je lilo svoje žarke na grudo cvetja, ki je pokrivalo krsto. Sije preproste stene je krasila srebrna plošča z napisom: Warren Gamaliel Harding.

Hardingova soproga je stala med obredi v hotelu Palace ob strani prezidentovega tajnika. Na kolodvor je spremljala svojega moža v avtomobilu. Od San Franciscosa do Washingtona je spremljala Hardingovo truplo častna straža. Pogrebni vlak so na vseh postajah sprejemale številne deputacije in občinstvo. Listi so dne priobčili podrobne podatke o zadnjih trenutkih Hardingovega življenja v San Franciscosu. Ko je prezident umiral, je bila navzoča njegova soproga, dve usmiljenki in osebni zdravnik dr. Sawyer. Soproga je štala glasno šlanek iz nekera ameriškega mesečnika. Prezident, ki je bil očitno dobre volje, je pohvalil preditano povest. Ko pa je spregovoril besede: »To je dobro, čitajte dalje je omahnil in umrl. Kmalu nato je bil hotel Palace obkoljen od množice. V mestu je zavladala splošna žalost. Izobesili so žalne zastave, zapeli so mrtvaški zvonovi in posebne izdaje listov so raznašale tužno vest.

Nemčija drvi v propad.

— Berlin, 8. avg. (Izv.) Položaj je neizpremenjen. Rana gospodarstva Nemčije je neodzdravljiva. Nemška marka drvi s katastrofo v propad. Tiskarne že ne morejo več tiskati dnevne potrebe na bankovcih. Prebivalstvo se skuša na vse načine iznebiti denarnega papirja in si nakupuje za horendne cene razna živila, ker se boji, da na zimo nastane veliko pomanjkanje. Valuti spekulantje izrabljajo položaj. Dolar notira sedaj že 6 do 7 milijonov nemških mark.

— Frankfurt, 8. avg. (Izv.) Velike delavske mase so danes vprizorile demonstracije proti dragini. Delavci so poskušali vdreti v mestno blagajno ter se polastiti go-

tovine. Volski in redarstvu se je končno posrečilo vzpostaviti mir.

— Berlin, 8. avg. (Izv.) Rapidni padec marke se nadaljuje brez vsake zaježitve neovirano dalje. Na trgu je popolno pomanjkanje blaga. Desororganizacija trga je na vsej črti. Danes ne moremo govoriti o redni trgovini. Devize so se dvignile za 50 %. Cena živloma so kolosalne. Krompir na debelo 120.000 mark, maslo funt 800.000 mark, meso funt 400.000 mark. Samo en slank stane 50.000 mark. Trgovine na drobno že zahtevajo od kupcev tujo valuto.

— Berlin, 9. avg. (Izv.) Po statističnih podatkih so se razne življenjske potrebščine podražile za 149.541-krat od predvojnih cen. Cene v enem tedu so poskočile za 71.476-krat.

BURNA SEJA NEMškega PARLAMENTA.

— Berlin, 8. avg. (Izv.) V parlamentu so se odigrali danes burni prizori. Po otvoritvi seje je hotel povzeti besedo kancelar dr. Cuno, ki so ga komunisti nahučili z ogorčenimi klicij: »Doli s tem zločincem! Proč s tem Stinnesovim hlapcem!« Ko se je vihar ogorčenja nekoliko polegel, je državni kancelar govoril o okupaciji Porurja in izjavil, da bo prebivalstvo zasedenega ozemlja nadaljevalo pasivni odpor ne glede na vse francoske represalije.

Ko je govoril o notranji politiki, izjavil, da mora biti nemško gospodarstvo sanirano brez obzira na ta ali oni stan ali izvestne gospodarske kroge, so ga komunisti ponovno pozdravili z ogorčenimi medklici. Kancelar je očrtal stališče vlade, ki predlaga za zboljšanje gospodarskega položaja v prvi vrsti posojilo v zlati veljavni, ostrejšo davčne zakone in pospeševanje gospodarstva. Treba je zlasti omejiti tiskanje bankovcev in preprečiti ves nepotreben uvoz. Poljedeljstvo vlada nujno pozva, naj daje mestnemu prebivalstvu hrano.

Nemčija mora bolj varčevati in več delati!

Njegove besede, da bo nemška zunanja politika uspešna šele tedaj, ako bo stal parlament za močno vlado, so sprejeli komunisti z vitarnim zasmevanjem in medklici: Cuno der Starke. Poslanec Ledebur mu je očital, da je med vsemi kancelarji najmanj sposoben. Komunisti pa so ga ob zaključku govora še pozvali, naj odstopi.

Politične vesti.

— Pašičev tajinstveni pojav. Praga, 9. avg. (Izv.) Po poročilu »Narodnych Listov« se je baje ministrski predsednik Pašič sestal v Marijskih Laznih z romunskim ministrskim predsednikom Bratjanom in češkoslovaškim Svehlom. Konferirali so o političnem položaju Evrope. Sestanka bi se imel udeležiti tudi predsednik Masaryk. Tako »Narodny Listy«. V Beogradu so nastali med političnimi krogi že razni dovptil o tajinstvenem potovanju g. Pašića. Enkrat se pojavlja na Bledu, drugič v Lausanni in tretjič v Marijskih Laznih. Oficijelno dementirajo vesti, da Pašič ni bil na Bledu.

— Pašičevo potovanje v Pariz. Po oficijelnih poročilih je ministrski predsednik Pašič včeraj 8. t. m. odpotoval iz Lausanne v Pariz, kjer se sestane z ministrskim predsednikom Poincarejem na daljši razgovor o aktualnih mednarodnih vprašanjih. Iz Pariza odpotuje Pašič po novejšem poročilu v francosko morskopalnišče Etienne le Bain.

— Demisijska volnega ministra. Kakor poročajo iz Beograda, poda minister vojne in mornarice general Pešić že na prvi seji narodne skupščine 20. septembra t. l. demisijo. General Pešić postane zopet načelnik generalnega štaba.

— Uradniški zakon. Dvorna pisarna je prejela z Bleda od Nj. Vel. kralja sankcionirani in podpisani zakon o državnih uradnikih, kakor tudi zakon o imenovanju članov v glavno kontrolo. Uradniški zakon priobčijo te dni »Službene Novine«.

— Dr. Brejc hoče postati poslanec. Beogradska »Pravda« priobčuje poročilo iz Ljubljane, da poda dosedanji klerikalni poslanec Ivan Stanovnik demisijo in da pride na njegovo mesto v narodno skupščino nekdanji predsednik dež. vlade v Sloveniji dr. Janko Brejc kot njegov namestnik.

— Maša zadužnica za Hardingom v Beogradu. Včeraj dopoldne je bila maša zadužnica za pokojnim predsednikom Zedinjenih držav Severne Amerike Hardingom. Svečanosti, ki jo je priredilo ameriško poslaništvo, so se udeležili vsi člani vlade, generaliteta in diplomatični zbor. Nj. Vel. kralja je pri svečanosti zastopal general Zečević.

— Beogradski dem. list o železničarski stavki. Beogradska »Pravda«, list, ki velja za demokratsko glasilo in ki prinaša vseskozi stvarno kritiko vladnega dela in ostalih naših političnih dogodkov, objavlja pod zaglavjem »Dolžnost vlade in železničarjev« sledečo politično beležko: »Železničarska stavka je končana in opasna kriza našega saobračaja je odklonjena trenutno edino radi tega, ker so naši železničarji z državnih železnic bili udeleženi. Po našem mnenju je stavka na južnih železnicah propala iz tega razloga. Vlada naj se sedaj ne uspava radi okolnosti, da je pokret propadel. Potrebno je da podvija uzakonitev predloga, ki se nahaja pred parlamentom. Ako tega ne stori, postane lahko nova in prava stavka opasna. V tem slučaju se vlada ne bo mogla opravičevati, da je stavka bila politična in ne gospodarskega značaja, ker so naši železničarji ravno te dni dokazali svojo potrpežljivost. Proti železničarjem južnih železnic mora vlada nadaljevati s preiskavo in ministru saobračaja ima specijelno dolžnost, da opraviči trditve, kako je njihovo gibanje bilo politično in zvezano z inostranstvom. Minister saobračaja naj se varuje, da se tej njegovi izjavi ne dogodi kakor špijonski aferi v Zagrebu. Naši železničarji pa morajo obsojiti železničarje z južnih železnic, ki so s svojim nepremišljenim in sumljivim postopanjem pokušali kompromitirati njihov stan in gibanje. Prinašamo to notico v celoti, da se razvidi, kako mislijo o stvarkah v Beogradu ne glede na strankarsko pripadnost, ter kako rujejo proti javnemu redu ter državnim avtoriteti slovenski desni in levi opozicijonalc iz golih strankarskih interesov. Strankarska propaganda in z njo združena brezvestna demagogija, ki skuša cele stole zapeljivati v nesrečo samo, da dela vladi težkoče in pridobiva maso za sebe, ni mogla biti temeljiteje obsodena. Kar se tiče očitkov ministerstva saobračaja, opozarjamo na včerajšnji komuniké ministra dr. Jankovića.

— Rusija podpiše pogodbo o morskih ožinah. Moskva, 8. avgusta. (Izv.) Ruska brzojavna agencija javlja, da so sovjeti antanti predlagali, da se ima pogodba o morskih ožinah podpisati pri poverjeniku sovjet. vlade Jordanskem v Rimu, ne pa v Carigradu, kakor je bilo to prvotno zamišljeno. Velika antanta je ta predlog Rusije sprejela.

JUGOSLOVENSKI NOVINARJI V MARIBORU.

Maribor, dne 8. avg. 1923.

Prisrčno slovo na glavnem kolodvoru z današnjim popoldanskim vlakom je pokazalo, da je mariborski novinarski klub gledé vabila novinarjev v Maribor častno rešil svojo nalogo. Odhajajoči gostje so bili polni laskavega priznanja nad vsem, kar so videli in doživeli v Mariboru. Posebno jim je razveselila prisrčnost in res prava slovenska domača zabava na snočnjem banketu v Narodnem domu.

Banketa so se poleg novinarjev udeležili tudi vabljeni gostje, med drugimi g. okr. glavar Lajnšič, občinski svetnik g. Kejzar, predsednik Trgovske zbornice g. Weixl, predsednik industrijsko-obrtno vzorčne izlozbe g. Križnič, predsednik Zveze industrijev sekcija Maribor g. dr. Pipuš, g. dr. Lipold, g. Djuro Džamonja itd. Postrežba pod vodstvom splošno priljubljenega g. Filipa je izborno funkcionirala. Novi restavater v Narodnem domu g. Šober je imel prvič priliko pokazati svojo sposobnost. S prvo napitnico je pozdravil g. okr. glavar dr. Lajnšič, ki je iz zgodovine Maribora zlasti vnanje novinarje opozarjal na veliko važnost Maribora, kot obmejnega mesta. Občinski svetnik g. Kejzar je v svojem pozdravu omenjal znamenitost Maribora za slovensko novinarstvo. Tujak se je porodil prvi slovenski list Slov. Gospodar, takoj za njim Slovenski Narod. Od tu iz Maribora je tudi izšla inicijativa narodnih laborov, ustanovitev Slov. Matice itd. Naslednji govorniki: Džamonja, Weixl, Križnič so opozarjali v svojih napitnicah na važnost Maribora kot industrijsko mesto, slednji je navzoče povabil tudi k industrijsko-obrtni vzorčni razstavi. Za mariborske no-

stekla zver neprestano dirjal gor in dol obupno deklamujoče vedno iste verze:

Pa vedno mislil sem, da sem malik. ojoj, pa sem samo malič!
Zato častit mi hodi spomenik na tri noge le kak pesič.

Na cesarskem dvoru se je razvilo razkošno življenje v orientalskem slogu, polno ljubezni in zvijač, kakor da so oživele osebe iz književne dimenzije Boccacciovega »Decamerone« ali »Tisoč in ene noči«.

Tudi v cesarstvu Indiji Separandiji se je shajal parlament in so se pričlake množgostevine stranke, vihrale so osebite državne zastave in nad vsakimi vrati je kazala jezik iz državnega grba črnorumena pošast pokroviteljica države. Indoslovenci so si sestavili tudi poseben kodeks postav, že samo čitanje tega zakonika ostane človeštvu neizčrpen studenec smeha in veselja. V šolah vseh vrst se je negovala na prvem mestu indoslovensčina in narod se je vzgajal metodično v štirih kardinalnih osobitostih indoslovenske nacionalne kulture,

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 9. avgusta 1923.

Netaktna demonstracija.

Rudarji trbovelj, premokopnega revirja stavkajo. V koliko je ta stavka stvarno opravičena, nočemo presojati. Pojasnilo, ki ga je priročila Trboveljska družba pred nekaj dnevi, je zelo poučno. Dejstvo pa je, da je količjak priden knap zaslužil že pred štrajkom več kot najstarejši dvorni svetnik v Ljubljani, in istotako je dejstvo, da se ne popije nikjer v Sloveniji relativno toliko najdražjega vina, kakor v trboveljskem revirju. Tudi ni dvoma o tem, da je v teh pasjih dnevih prijetneje počivati v hladni senci zelene tepke, nego delati v rovu. Širšo javnost in zlasti mestno prebivalstvo zanima in navdaja s težko skrbjo izkušnja, da ima vsak posrečen štrajk za neizprosno posledico podražje dotičnega produkta, v tem slučaju torej premoga, ki nam je potreben skoro tako, kakor vsakdanji kruh. Ogrorna večina mestnega prebivalstva pa že danes ne zmaguje več stroškov za dragi premog. In istotako zelo težko velika večina industrije, ki mora reagirati na vsako povišanje cene premoga s podražanjem svojega produkta in fabrikata. In tako raste splošna draginja sine gratia in infinitum. Mestna občina ljubljanska je hudo interesirana na ceni premoga že iz teh splošnih vidikov in še posebej kot producentinja in prodajalka električnega toka in plina in kot poklicana zaščitnica mestnega konsumenta. Trboveljska družba jej tudi daje vsako leto na razpolago velike kvantitete izdatno cenejšega in deloma brezplačnega premoga za revneše prebivalstvo. Človek je torej sodil, da se bo držalo mestno zastopstvo sprično stave, čije stvarna opravičenost je nekoliko dvomljiva, absolutno nevtralnno in objektivno in da se ne bo usiljevalo za sodnika tam, kjer ga nihče klical ni. Zaradi tega je povzročil v mestnem prebivalstvu brez razlike strank upravičeno ogorčenje sklep zadnje seje ob. sv., s katerim se je votil v prid stavkajočim rudarjem iz mest. Blagaine prispevek 10.000 D. To je bila neokusnost in netaktnost prve klase. Visokost znena ne prihaja v poštev, stavkajoči z njim niti en sam dan ne morejo izhajati in celo po finančni politiki Lemeževi do dna izplačkana mestna blagajna bo menda še zmogla te pare. V bistvu je tudi ta prispevek kakor marsikatera dražja na komando Lemež-Makuc sklenjena mezdna regulacija pri mestni občini zgolj le ojačanje komunističnega agitacijskega fonda na stroške mestnih davkoplačevalcev. Klerikalci seveda še nikdar niso imeli poguma, da bi se uprili taki blazni finančni politiki, ker se boje, da bi šle sicer še njihove krščansko-socialne ovčice za komunističnim kozlom. Približno enaki strah pa tudi desničarskemu socialistu, kot volna mehkeemu županu, brani, da bi se upal slediti svojemu boljšemu prepričanju in da bi sistriral škandalozen sklep, ki zamore prinesiti Ljubljani le škodo in drugega nič.

— Naša kraljica na Bledu. Na naše današnje direktno telefonsko vprašanje pri dvorni pisarni Nj. Vel. kralja Aleksandra glede odhoda naše kraljice v Pariz smo prejeli kratek odgovor: »Nj. Vel. kraljica Marija se nahaja na Bledu.«

— Lovska sreča romunskega kralja. Po telefonskem poročilu z Bleda je naš kralj z romunskim kraljem Ferdinandom priredil včeraj na svojem lovišču na Krmi lov na divje gozde. Lov se je udeležilo večje spremstvo. Romunski kralj Ferdinand je ustrelil dve divji kozi.

— Odhod ministra pravde. Snoči z brzovalkom je odpotoval minister pravde dr. Ninko Perić na Bled, da predloži Nj. Vel. kralju v sankcijo in podps več zakonov in naredb.

— Odhod vojnega ministra. Minister vojne in mornarice general Pešić je snoči odpotoval iz Beograda na Bled.

— Iz diplomatske službe. Ukaz o imenovanju Ljube Nešića za našega poslanika v Pragi je sedaj podpisan. Četudi bo uradno imenovanje objavljeno, Ljuba Nešić ne nastopi takoj svoje mesto, nego bo bržkone najprej dovršil v Beogradu svoje posle, zlasti pa hoče končati pogajanja z Italijo. Tedaj šele odpotuje v Prago, na njegovo mesto pa pride iz Prage dosedajni charge d'affaires dr. Branko Lazarevič.

— Iz finančne službe. Oblastni direktor katastrov v Novem Sadu je dodeljen kot geometerski praktikant absolvent geometerske tečaja na tukajšnji višji tehniški Franc Berne.

— Odlični gost v Ljubljani. Dne 8. t. m. je prispel iz Beograda v Ljubljano načelnik Ministrstva trgovine in industrije, šef Oddelka za industrijo in obrt g. Milivoje M. Savić, ki je v naših gospodarskih krogih obče poznan in priljubljen. Gospod Savić je prišel v spremstvu soproge in hčerke in ostane v Ljubljani do 10. t. m., nakar odpotuje na Bohinj, kjer namerava ostati na oddih več tednov. G. Savić bo gotovo rad porabil tudi to priliko, da zazna za posebne težnje naših gospodarskih slojev, zlasti pa da spozna tačasni

položaj naše industrije in posebej še novo ustanovljenih industrijskih podjetij. Podjetja, ki želijo poročati g. Saviću o svojih težnjah ali ki želijo, da g. načelnik obišče njih obrate, naj blagovolijo obvestiti Zvezo industrijev v Ljubljani, ki bo g. načelnika Savića o takih željah in predlogih informirala. Mi pozdravljamo g. Milivoje M. Savića ob njegovem prihodu v Slovenijo in iskreno želimo, da bodi bivanje v Sloveniji njemu in njegovi častiti rodbini čim prijetnejše in koristnejše. Veseli nas njegov prihod tembolj, ker smo uverjeni, da bo našo deželo vzljubil in jo podpiral v njenem stremelju po gospodarskem napredku v obče in po živahnem razvoju naše industrije še posebej. Dobro došel!

— Prevoz trupla Vatroslava Jagliča. Dunaj, 8. avgusta. (Izv.) V kapeli klinike je bila opravljena svečanost za pokojnim dr. Vatroslavom Jagličem. Pogrebne svečanosti so se udeležili jugoslovenski poslanik, zastopnik češkoslovaškega poslanstva, zastopnik ministrstva prosvete in zastopniki univerze. Po končanem pogrebnem obredu so krsto prepeljali na Južni kolodvor.

— Velik dečji dan na Bledu. Po prizadevanju dvorne dame in predsednice Narodne žen. Saveza, ge. Danice Hrističeve, in pod njenim predstvom priredi odbor Srbinj in Slovenk v nedeljo, dne 12. t. m., ob 9. zv. v Zdraviliškem domu na Bledu koncert v korist Dečjemu in materinskemu domu v Ljubljani. Pokroviteljstvo je dobrohotno prevzela Nj. Vel. kraljica Marija, ki se tudi udeležila koncerta. Pri koncertu sodelujejo iz prilaznosti srbski, slovenski in ruski operni in dramski umetniki, ki so na Bledu na oddihu. In sicer: gospod in gospa Milojević, gospod Križalj, ga. Rogovska, ga. Mansvetova ter gospodje Marijašec, Veselovski in Ruč. Z ozirom na dobrodelni namen so sedeži po 100 in po 60 dinarjev. Vstopnice se dobe v Zdraviliškem domu in pri gospeh odbornicah. Predsednica odbora je ga. Danica Hrističeva, podpredsednica ga. Julija Ferjančičeva in ga. Dora Dunžerska, tajnica ga. Danica Mih. Vasića. Blagajničarka ga. Josipina Tomec. Razen teh obsega odbor še 22 Srbinj in Slovenk. Da bo dohodek tem večji, bodo srbske in slovenske gospodične v nedeljo ves dan prodajale cvetlice in hočejo tudi restavratelj oddati gotov skupček tega dne v korist Dečjemu domu. Gospod in gospa Milojević priredita v kratkem tudi v Bohinju koncert v isti namen.

— Smrtna kosa. Umrla je v Ljubljani ga. Terezija Zabkar roj. Košenina, soproga tovarnarja. Pogreb se vrši v soboto 11. tm. ob 16. iz Dunajske ceste št. 48 na pokopališče k Sv. Križu, kjer se položi v rodbinsko grobnico. Blag ji spomin!

— Vpokojitev bivših avstrijskih častnikov. Ministrstvo vojne in mornarice je vpokojilo sledeče častnike bivše avstro-ogrske vojske, ki niso sprejeti v našo armado: gen. majorja Josipa Šmidbaha, polk. Vladimirja Vrhovca, podpolk. Petra Zafrana, Bogdana Vitas, Franjo Zampa, majorje F. Petriča, Viktorja Lang, Antona Pigasi, Adolfa Kaudiča, kapetane Dominika Hegler, Oto Boršova, Franca Kranj, poroč. Huberta Truger, konj. kap. Adolfa Auersperga, art. maj. Avgusta Krajner.

— Izgon jugoslovenske duhovščine iz Istre. Italija izganja iz Istre vse one jugoslovenske duhovnike, ki niso rojeni v Julijski krajini. Njihove prošnje za opcijo odbije, nato pa dobe izgonški ukaz. Tako morata nemudoma oditi župnika Čemažar in Magdič, prvi v Šmarjah, drugi v Tinjanu. Ostali pridejo na vrsto v kratkem.

— Urad ljubljanskega veleposla. sproča vsem interesentom, da je ves razstavniki prostor III. ljubljanskega veleposla (1.—10. sept. 1923) do zadnjega kotička zaseden in že porazdeljen. Zato se na daljnje prijave nikakor več ne bo moglo ozrati. Vsem tvrdkam, ki jim je bil razstavniki prostor dodeljen, so se te dni razposlali situacijski načrti njihovih prostorov z legitimacijami, reklamnim materialom in potrebnimi navodili. Vsi razstavljalci morejo od 15. tm. naprej s splojnimi prostori razpolagati. Čim prej bo kdo začel z pripravami, tem manjše režijske stroške bo imel, ker se bo v zadnjih dneh nagromadilo toliko dela, da ga bo mogoče zmagati le z nadurami, kar pridi seveda mnogo dražje.

— Celjske vesti. Umetniška trojica g. Šimenc, Štritar in Feršnik priredi v torek 14. tm. v mali dvorani hotela »Union« koncert, na katerem bo protjavajal operne in koncertne pevске solo točke priljubljeni tenor ljubljanske opere g. Marij Šimenc. Novost za Celje bo nastop želosolista g. Feršnika, oba pa spremilja na klavirju priznani dirigent in pianist g. Niko Štritar. Upati je, da bodo Celjani koncert posetili v obilnem številu. — Razveljavljena odredba. Odredba prepovedi semov, shodov, veselje itd., katera je bila izdana radi epidemije, je razveljavljena sedaj tudi za občine Vojnik, Braslovce, Št. Jurij ob juž. železnici trg in okolica ter Škofja vas, ker so epidemije ponehale. — Velika vročina vlada zadnje dni tudi pri nas. V teh vročih dneh iščemo pridno ohlajenja v blistrh valovih Savinje — Grozdje se na našem trgu prodaja kilogram po 20 Din.

— Mariborske vesti. Konec hotela »Wanzenburg«. Kakor se nam satrijuje, imamo že v prihodnjih mesecih pričati

kovati konca t. zv. hotela »Wanzenburg«, ki naravnost onečašča ugoden vtis prihoda v mesto. Poslopje prevzame zopet prejšnji lastnik, ki da spodaj poslopje adaptirati za trgovine, zgoraj pa za pisarne. Če ostane samo pri tem projektu, ne bo z njim prav nič pomagano pujskemu prometu, še manj pa zopet stanovanjske bede. Ob Cafovi ulici stoji propadajoče gospodarsko poslopje, ki že radi nevarnosti ognja ne bi smelo več eksistirati. Ako se ves sprednji prostor na Aleksandrovo csto izgrabi samo za lokale, se mora fronta ob Cafovi ulici na vsak način izpolniti s stanovanjskim poslopjem, če ne drugače vsaj za tuje. — Nova zvonolivarna. Družba obstoječa iz Nasimbenja, Zoracija in Greisinga bo svojo novo zvonolivarno kmalu dogradila in bode s poslovanjem pričela že prihodnji mesec.

— Nesreča radi neprevidezni. Posestnik Janez Rupar iz Kravave peči pri Kočevju je hotel 7. tm. oditi na žilvinski sejem. Pred odhodom z doma si je vtaknil nabit samokres v žep. Samokres se je sprožil in mu je krogla predrila levo stegno. Prepeljan je bil v ljubljansko bolnico.

— Nesreča pri delu. Alojziju Vrhuncu, delavcu pri usnjari Ivan Dermota v Železnikih, je stroj odrgal več prstov desne roke. Vrhunca so prepeljali v ljubljansko bolnico.

— Utonil je 23 letni novinar Mavro Grossinger, uslužben pri »Jugoslovenskem Listu« v Sarajevu. Bil je zelo marljiv pričnik v trdem novinarskem poklicu. Naj počiva v miru!

— Velika tatvina koč. V času od 7. na 8. t. m. je bila ukradena iz skladišča tovarne Mergenthaler v Mostah večja količina koč in sicer je bilo odneseno 27 črnih že izdelanih konjskih koč in 1 kravja kočja, vse skupaj v vrednosti 97.000 K. O storilcih še ni sledu.

— Zopet dva drzna vroma v stanovanje. Včeraj dopoldne v 8. in 12. uri je bilo v vtrihom vlomljeno v stanovanje uradnika Frana Ličana na Sv. Petra cesti 93. Tat je odnesel bogat plen in sicer je bila ukradena večja množina obleke in perila v vrednosti nad 30.000 K. — Slični vrom je bil izvršen 1. t. m. med 8. in 11. uri dopoldne v stanovanje Antona Zumra v Vrhovčevi ulici 3. Imenovanemu in istotam stanujočemu Frideriku Zumru je bilo ukradeno skupaj za 96.00 k obleke in perila. Kakor je razvidno, razvijajo dolgoprstneži svoje delovanje posebno po stanovanjih in naj bodo stranke pri zapiranju slednjih skrajno previdne.

— Roskusite špčialna vina v steklenicah slovite tvrde Gijuro Valjak, Grajska klet v Mariboru. Dobilo se po vseh hotelih, kavarnah in restavracijah širom naše domovine.

— Razglednice »Stara Ljubljana«. — »Učiteljska Tiskarna« je izdala serijo razglednic »Stara Ljubljana«, obseajočo šest komadov, ki predstavljajo Ribbo, Studentovsko in Rožno ulico ter semeniški portal, pogled na stolnico in pred stolnico. Naslikal Saša Santel. Njegovo ime jamči zadostno, da so vse te razglednice pravo umetniško delo. Serija stane v podrobnih prodaji 10 Din., za trgovca z razglednicami 7.50 D.

— Kino Matica predvaja nadvse senzacionalen in poučljiv moralen film »Čuvajte svoje hčerke«. Nemoralnost današnje materjalistične dobe, prodajanje življenja v dvjem lovu za kapitalom in propadanje pravega družabnega življenja, vsi ti sodobni pojavi se gledalcem v tem filmu pred očmi. To delo je dožljevo svetoven uspeh in s svojo originalnostjo fasciniira publiko.

— Lya Mara! Kino Tivoli! Lya Mara! Najlepši par Nemčije Lya Mara in Ernst Hofmann sodelujeta v senzacionalnem filmu »Lyda Szanina«. Film nam prikazuje Lydo Szanin, ki postane žrtev skrupuloznega in lahkomišljenega človeka. Prevarana v svoji ljubavi ustrelj svojo zapeživca. Porotno sodišče jo oprasti in Lyda se povselt vzgoji otrok. V zavetišču dece jo vzljubi zdravnik zavoda. Kljub raznim zaprekam postaneta srečen par. Film je krasno izdelan, insceniran od režiserja Friderika Zelnika po motivih glasovitega Istoimenskega romana pisatelja Arcaibaševa. Predvaja se od danes do nedelje 12. tm. Nenadkriljiva atrakcija!

— Z veliko pisavo za oblast, urade, odvetnike itd. ima »STOEWER« zastopstvo Ljubljana, Seleburburga ul. 61.

PONAREJENI 10 DINARSKI BANKOVCI V LJUBLJANI.

Včeraj in tekem današnjega dneva je neka banka v Ljubljani med svežnji 10 dinarskih bankovcev odkrila vrinjene jako spretno ponarejene bankovce in sicer je bilo teh bankovcev zaplenjenih dosedaj 250. Razlika med pravimi bankovci in ponarejenimi je tako minimalna, da jo lajk ne more opaziti. Polcija bo takoj, ko bodo končane poizvedbe in ako se bodo bankovci pojavili tudi v detajlnem prometu, izdala natančen popis falzificiranih bankovcev. Odkod bankovci prihajajo, še ni ugotovljeno. Tendence kaže z dežele.

KJE JE RADIC?

— Zagreb, 9. avgusta. (Izv. Ob 13.) Po potzvedbah, ki jih je vršil Vaš dopisnik, je do sedaj ugotovljeno da niti oblasti ne vedo, kje se Radič nahaja. V Zagrebu sploh ne vedo, kam je Radič odšel. Nihče ne ve, kje je.

VREMENSKO POROČILO.

— Dunaj, 8. avg. (Uradno vremensko poročilo). Nebo je bilo danes v Avstriji nekoliko bolj oblačno. Opoldanska temperatura je prekorajša splošno 25° (inomost 29°, Dunaj 26°). Nad Dunajem so se zbrali opoldne črni oblaki in nastala je majhna nevlhta, toda pozneje se je nebo znova zjasnilo. V Franciji je temperatura ponekod dosegla 35°. Pričakovati je večinoma jasno, bolj vroče in sedmrtija nevlhte.

Gospodarstvo.

—g Zagrebški žilni trg. Zagreb, 8. avg. Cene v dinarjih za 100 kg, postavno bakša, odnosno vojvodinska postala notirajo: Pšenica (79-80 kg) 355—365, žolta koruza 280—285, ječmen za pivovarne 300—305, za krmo 270—280, oves 285—300, pšenična moka »0« 590—610, »2« 565—590, »4« 540—565, za krmo 180—190, drobnj otrobi 145—150. Tendence mirna, mlačna.

—g Novosadska blagovna borza 8. avgusta. Na produktni borzi notirajo: Pšenica bakša, 79-80 kg, 2—3%, Novi Sad 1 vagon 360, bakša 79-80 kg, 2%, 3 v. 350, bakša 79-80 kg, 2%, duplikat kasa, 7 v. 335, bakša, 79-80 kg, 2—3%, stara, 5 v. 372½, banatska 79-80 kg, 2%, ladja Pančevo, ponudba 350, srijemska 79-80 kg, 2%, ponudba 360, rž bakša, 64-65 kg, ponudba 295, iskanje 285, bakša pomladna 67-68 kg, duplikat kasa, 1 v. 297½, ječmen bakši, ponudba 290, iskanje 280, bakši, duplikat kasa, 12 v. 285, srijemski, duplikat kasa, 2 vagona 290, koruza bakša 5 v. 280—275, bakša parleta Zabali, 1 v. 285, bakša parilet Titel, 1 v. 285, bakša parilet Barabus, 2 vagona 280, moka bakša »0« vagon 585, bakša »6½« 3½ v. 390—395, »0« srijemsko, ponudba 595, otrobi bakši v papirnatih vrečah ponudba 140, iskanje 130. Tendence mlačna

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.
Dne 9. avgusta. Zaključek sprejet ob 13. D e v i z e: Curih 17.075, 17.20. Pariz 5.275, 5.35, London 426.—, 430. Berlin 0.0015, 0.0025, Dunaj 0.1315, 0.1325, Praga 2.74 2.76, Trst 4.01, 4.03, Newyork 92.75, 93.75, Budimpešta 0.4725, 0.505.
V a l u t e: dolar 92, 93.75, lira 4.

EFEKTI:

7% invest. drž. pos. od 1. 1921 70—71.50, Ljublj. kredit. banka 232.50—235.—, Prva hrv. štedionica 1190—1200, Slavenska banka 110—112, Hrv.-slav. zemaljska hipotek. banka 100.—, —, Hrv. eskomptna banka 173.—, Jugoslav. banka, Zagreb 1475—1525, Trbov. prem. društvo 1000—1020, Slavonija 285—290, Exploatacija 282.50—287.50, Guttman 1300—1325.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih, 9. avgusta. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 5.95, Berlin 0.00125, Amsterdam 216.—, Newyork 5.46, London 25.—, Pariz 31.10, Milan 23.40, Praga 16.—, Budimpešta 0.035, Bukarešta 2.75, Sofija 5.—, Varšava 0.0025, Dunaj 0.0077, avstr. žig. krome 0.0078.

— Trst, 9. avgusta. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 25.—, 25.10, Berlin 0.005, 0.006, Dunaj 0.0325, 0.032275, Praga 68.—, 68.25, Pariz 132.75, 133.25, London 104.5, 106.75, Newyork 23.25, 23.40, Curih 424.—, 428.—.

Turistika in sport.

— Plavalna sekcija SK Ilirije ima danes, 9. t. m. ob 20. v Sportni zvezi važen sestanek, katerega treba, da se udeležijo brez izjeme vsi člani in vse članice plavalne sekcije. — Tajnik.

— S. K. »Trbovlje« igra v nedeljo 12. t. m. v Ljubljani prijateljsko nogom. tekmo z rezervno Ilirije.

Poizvedbe.

— Zgubila se je srebrna ura z duple zlato zapestnico od lekarne Piccollo do palače Kreditne banke čez cesto. Pošten najditelj jo naj odda v upravi Slov. Naroda.

— Zgubila se je potniška legitimacija, glaseča se na ime S. L. v cirilici, ter se naj ditiela prosil, da isto izroči proti primerni nagradi v upravi lista.

— Denarnica in sicer za papirnati denar v velikosti 1/8 pole papirja iz črnega autolak-usnja, znotraj iz rudečega svetlega usnja s štirimi predeli, za zapiranje z enim pritiskalnim z bisernico okrašenim gumbom zgubljena na poti Tržaška cesta, nasproti tobačne tovarne do mitnice potem Tobanični ulici proti Na Bičevju (denar postranska stvar, ker sem ga imel v naprsnem žepu, v zgubljeni denarnici je bilo eventualno okoli 40 do 80 K). Iskajoč denarnico sem našel dva vratna ključa in sicer enega v Tobanični ulici drugega na daljni poti od tod čez travnik proti Gradaščici.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOLEMŠEK.
Odegovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Poslano.

Piscu notice v včerajšnjem »Jutru« glede kuluka z avtomobilu sledeče v odgovor:

Podpisani se ne bavim s politiko in nisem nikdar skušal — torej imel tem manj priloznost doseči — kakoršnekoli ugodnosti po politični protekciji.

Piscu članka v »Jutru« sodi gotovo le po sebi, ker je dosegel svojo sedanjo ugodno pozicijo le po protekciji tukajšnjih političnih osebnosti, nikakor pa ne na podlagi svojih predizobrazbe in praktičnega znanja v bančni stroki.

Svetoval bi mu vsekakor, da se havi rajše s študijem bančnih strokovnih knjiž, kot pa z nečastnim ovsajenjem, kar mu bo — zlasti če se bodo očvsajeni — kot je pričakovati, stavile v bančnem poslovanju na osebnosti na vodilnih mestih glede teoretičnega in praktičnega znanja iste zahteve, kot v mirnih časih — gotovo več koristilo. Celje, 8. avgusta 1923.

Hano Ogoreutz.
* Za ja dopis uredništvo ne odgovarja.

vinarje le navzoče pozdravi starosta-novinar Pirca, ki je vnanje tovariše opozarjal, da ga podpirajo v njegovem stremelju za gradbeni razvoj mesta. Sedliči so pristni pozdravi od strani gostov, med njimi tudi zastopnika iz Poljske. Za duševno razvedrilo je neumorno skrbela godba glasbene družva »Drava«, ki je žela vsesplošno priznanje.

Davi se je vršil sestanek v Veliki kavarni. Pred začetkom današnjega sporeda so si nekateri gostje ogledali poslovno gradbenih in socialnih akcij tovariša Pirca. Prvi oficijelni obisk je veljal prvemu uredniku Slov. Naroda pokojnemu Tomšiču na mestnem pokopališču. Na grob so položili krasen venec, predsednik ljubljanske sekcije g. Smodelj se je v toplih besedah spominjal velikih narodnih zaslug prvoboritelja v slovenski žurnalistiki. Na to so se poklonili tudi manom škofa Slovska. S pokopališča je g. Džamonja goste peljal na svojo vrtno poljano ter cvetličnjak. Gostje so se čudili, kaj vse je iz tega nekdanj zamenarjenega nemškega vrta napravila vesča jugoslovenska roka. Na to so si ogledali novi sanatorij g. bratov Tavčar. Tu so strmeli nad solidno in moderno ter praktično urejenim sanatorijem. O priliki na vrtu serviranega zakuska se je v imenu mariborskih novinarjev v prvi vrsti pogostiteljem zahvalil ravnatelj g. Spindler. O. J. Tavčar je goste iskreno pozdravil, spomnilač se tudi Nj. Veličanstva kralja Aleksandra ter kraljice Marije, katere ime nosi sanatorij.

Med tem je prišla že ura poldne. Goste je čakalo še vse polno obiskov. Toda ker so se morali po večini odpeljati s prvimi brzovalkom, se je spored omejil na obisk Industrijsko - obrtne vzorne izložbe, kjer so se udeležniki vpisali v posebno knjigo. Ob 14.10 se je večina med prisrčnim pozdravom na glavnem kolodvoru odpeljala z zagrebškim vlakom. Nekaj Beogradčanov je še ostalo v spremstvu g. Džamonje.

Med raznimi, ki so omorčili ta nepopisen obisk, šteje volna realka, ki je pripravila za 60 oseb prenočišče in skrbela za prevoz priljage Ltd. Sanatorij bratov Tavčarjev, vinorejska šola, g. okrajni glavdar Dr. Lainšič in mnogo drugih, kjer so gosti dobili gostoljubno prenočišče.

Og. tovarišem ponovlmo iskreno: na svidenje! Ohranite Maribor v najlepšem spominu!

— Meštrovičeva razstava je na vseobčo željo podaljšana do nedelje 12. avgusta: vodstva se vrše v petek ob petih in v nedeljo ob enatih. Vodita gospoda dr. I. Cankar in dr. Stele.

Glasbeni vestnik.

— Prvo hrvatsko plevačko društvo »Zora« iz Karlovca priredi 6 koncerti, kolik je bil najavljen za 29. jula o. g., na dan 12. avgusta o. g. u »Zdraviliškem domu«. Na programu su umjetne i narodne slavenske i jugoslovenske kompozicije od Cuca, Knittla, Sokolova, Walcowskoga, Konjovića, Lalovica, Mokranjca, Matzeca, Žganca, Lhotke, Gerbića, Fejla-Bizeljskog i Jozefovića. Kako se »Zora« broji medju odlična hrvatska plevačka društva, nema sumnje, da će poslet biti vrlo dobar.

Sokolstvo.

— Sokol i. v Ljubljani. Finančni odsek društva za zgradbo je v korist gradbenemu skladu založil plačilne listke za gostline restavracije in kavarne. Bloki so po 25 oz. 50 Din. Zavedni gostilničarji restavratelji, hotelirji in kavarnarji, sezite pridno po njih! Prijavite svoj naslov z navedbo številna blokov in vrsto (listke po 25 ali 50 par) Cenjenim odjemalcem v Ljubljani so plačilni bloki na razpolago v društveni pisarni Sokola I. na Taboru, vsak dan med 16. in 19. uro.

— Sokolsko društvo v Ribnici naznana vsem bratskim sokolskim društvom, da se vrši na praznik 15. avgusta okrožni sokolski zlet ribniški v Ribnici. Na sporedu so: naraščajeva tekma, javna telovadba in velika narodna veselica. Bratje in sestre ki čutijo z Ribničani gotovo porabljto to priliko in pridite ta dan k nam. Zdravol!

— Okrožni izlet v Št. Vid vzbuja veliko zanimanje in se že vse pripravlja na prijetno pot proti Šmarnti gori. Saj pa pridni šentiviški Sokolli tudi po vsel pravici zaslužijo, da jih na njihov praznik obiščeje. Poživeli boste s tem narodno zavest in posvedočili priznanje težkemu trudu in ostrim bojem, ki jih vujujejo naša udruženja na deželi. Prav potlino naj je razodemo, da je zbran bogat srečolov, pri katerem gotovo nihče ne zgreši lepega darila. Srečke samo po 2 K. Cene za jedi in pičaje običajne in nič svišane. Vstopnina za vse nizka. Priložnost kopanja, vlakovne zveze nadvse ugodne, torej nikakršnega izgovora, da ostanete doma. Na svidenje tedaje!

— Spored bohlnjskega sokolskega dneva, ki se vrši prihodnjo nedeljo, je določeno naslednje: ob 8. uri sprejem gostov na kolodvoru, nato skupni odhod z godbo na četu na telovadišče v parku »Danica«, kjer se vrše ob 11. uri skušnje za popoldanski nastop. Ob pol 15. pričetek javne telovadbe in sicer različne proste vaje ter orodna telovadba. Po telovadbi ob telovadišču ljudska veselica s plesom. Za jestvine, pičajo in druga okrepčila bo preskrbljeno v paviljonih. Vstopnina znaša: k dopoldanskim skušnjam 2 Din, sedež ob telovadišču 10 Din, stojišče ob telovadišču 5 Din, vstopnina k ljudski veselici 3 Din. Oni gostje, ki bi hoteli pri tej priliki poleteti do divnega bohlnjske jezera ali celo k veličastnemu slapu Savice. Imajo tudi za take izlete dovolj časa, osobito, ker so jim na razpolago avtomobilni in druga vozila. Za prehrano pa bo preskrbljeno po posamičnih hotelih in restavracijah.

Josip Petelinc

LJUBLJANA, So. Petra nasip 7.

Priporočamo na velike in male galanterije, nogavice, razne sukance, gumbe, čipke, vezenino, sprehajalne palice, kravate, srajce, čevljarke in krojaške potrebščine. Najnižje cene. Postrežba točna.

Zahvala.

Ob prebridki in prezgodnji smrti naše ljubljene

Anice

za izkazano sočutje izrekamo vsem najpristranejšo zahvalo.

Enako se zahvaljujemo vsem za častno spremstvo na njeni zadnji poti, zlasti gđ. Fani Linhart za njeno požrtvovalnost ob boleznih pokojnice, vsem darovalcem lepega cvetja ter vencev, poštnočekovnemu zavodu ter zavodu zavarovalnice Jugoslavija. Enako gg. pevcem za ganljive žalostinke.

Maša zadušnica se bode brala dne 13. t. m. ob 8 zjutraj v frančiškanski cerkvi.

Ljubljana, dne 9. avgusta 1923.

Žalujoča rodbina: **Košir**

Obnovite naročnino!

Za žezo

so najboljši pristni Marinerjevi čokoladni bomboni. Dobijo se povsod. Na debelo pri trvdki.

Jos. Vitke - Ljubljana, Krakov trg 8 (zraven Mestnega doma)

Dr. Drč

ordinira zopet redno od 2 do 3 vsak dan.

Boothovnova ul. 15 prtlj.

(Nepremožnim brezplačno.)

Pisalni stroji, potrebščine
mehanična delavnica (popravljalnica)

L. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6-1.

Pozor! Veletrogovci!

Trgovac dobro poznat po cje- loj Jugoslaviji traži zastupstva večih trdk na kojeg artikla, pu- tuje na vlastiti riziko in procente, dajem jamčevinu. Ponude slati na Ivan Kozmar, Pakrac. 8129

Ousa

banatskog, rešetanog, više vagona za odmah dobije se kod M. Dimić, Zagreb, Jurišićeva ulica 24. Telefon 19-16. 8199

Jedan vagon prima 8 banatske moke

franko vreće franko Zagreb, odmah za dobiti kod M. Dimić, Zagreb, Jurišićeva ulica 24. Tel. 19-16. 8198

Ovinjene in dobro ohranjene sode

od 200 do 400 litrov kupi trgovina z vinom And. Mojač, Komenda pri Kamniku. 8195

Vezenje

v Konjicah se vrši 10 dni. Tečaj 20. avgusta 1923. Strojno-umetno vezenje, mašenje perila, negavic itd. Priporočam najnovije, najcenejše šivalne stroje, po želji na obroke. Pojasnila daje JUSTINA PAVŠER, strokovna učiteljica - Celje Gosposka ulica 25

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar.

MALI OGLASI

Cene oglasov do 20 besed Din 5-; vsaka nadaljna beseda 30 para, z davčino vred

Prodaj

Večje številno kanarčkov (harcerjev) je na prodaj. - Novi Vodmat št. 115. 8191

Spalna oprava, nova, kompletna, iz mehkega lesa, se po ugodni ceni proda. Ogled in pojasnila: Glince 10. 8187

Pisalna miza, popolnoma nova, še ne rabljena, na prodaj. - Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 8185

Pisalni stroj z vidno pisavo, zelo do- bro ohranjen, se radi selitve ugodno proda. - Vprašati: Sodna ulica 4/II. levo. 8132

Motorno kolo NSU, 4 HP, z dvema pre- stavama in prostim te- tekom, prodam. - Mi- klošičeva cesta 15, pri- tišče, desno. 8153

Puch-motor 2½ HP in pomožni mo- torji znamke Cockerell, ½ HP, po nizki ceni na prodaj. - Avto - Flor- jancič - Ljubljana. 7636

Stiskalnica za seno (preša), popolno- ma nova, napredaj. (Pa- brikat Mayfarth & Co., Wien). - Pustek, Smar- je pri Jelšah. 8201

Več lepo cvetovih oleandrov napredaj. Ogleda se jih lahko vsak popoldan od 2 ure dalje. - Trnovska ulica 7. 8207

Trije Diesel- motorji eden 70 konjskih sil druga dva po 30 konjskih sil, napredaj. - Kern, Celovška c. 91/a, Ljub- ljana VII. 8108

Proda se zaradi odpotovanja osem rjuh, osem brisav in dru- go, vse nove, predvojno blago, po nizki ceni. - Naslov pove uprava »Slo- venskega Naroda«. 8202

Moško kolo v dobrem stanju se pro- da za 3500 K; otroški kolo za 2800 K; žele- zen štedilnik za 2500 K. - Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 8180

Vodno kolo z napravo za dviganje, za nizko in visoko vodo s potrebno transmisijo, se proda. - Dragotin Hribar, Zaloška cesta 14. 8114

Spalna oprava za eno osebo, popolnoma nova, napredaj za 4000 dinarjev, ter nova svi- lena obleka za 1200 dinarjev. - Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 8215

Glina in rjav gramoz za nasipanje dvorišč ali vrtov, poceni napredaj. Spodnja Šiška, Zibertova ulica 227, v bližini drž. ledvora. 8154

Proda se hiša v tržaški okolici ob glavni cesti z dobro vpeljano gostilno, zraven pripada- jočimi gospodarskimi pos- lopji in zemljiščem. Ev- se tudi zamenja za vilo ali hišo v Ljubljani. - Naslov pove uprava »Slo- venskega Naroda«. 8142

Kupim

Kupim vsakovr. rabljeno orodje za strojno ključavničar- sko delavnico. - Ponud- be na: Accetto, Ljublja- na, Tabor 2. 8150

Posojila

Posojilo 500.000 Din, ozir. manj, za kratko dobo, proti vi- sokim obrestim, na sigurno intabulacijo ter proti posebni bonifikaciji se išče. - Pojasnila daje notar dr. Jos. Barle, Ma- ribor, Aleksandrova ces- ta 14. 8163

Službe

Zlatarski vajenec se sprejme v trgovini Milan Košak, Cankarjevo nabrežje 31. 8145

Prodajalka in učenka za mešano trgovino se sprejme. - Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 8140

Šofer

s predvojno skušnjo, išče službe na deželi za ta- koj. - Ponudbe na upra- vo »Slovenskega Naroda« pod »A. K./8190«.

V katerem kraju bi potrebovali dobrega samostojnega krojača? Zena je dobra šivilja; event. bi začela tudi trgo- vino. - Ponudbe proti prvoim stroškov pod »Dober krojač/8176« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Pevovodja, režiser iger itd. (obrtnik) bi se nastanil na deželi. Kje ga rabite? - Ponud- be pod »Pevovodja/8177« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Sprejme se več samostojnih čevljar- skih pomočnikov za zbi- to delo. - Poizve se pri Aloma Company, anoniš- na družba, Ljubljana, Kongresni trg 3. 8156

Šofer in obrtnik, oženjen, brez otrok, išče stanovanje z eno sobo in kuhinjo ali pa samo so- bo. - Ponudbe na upra- vo »Slovenskega Naroda« pod »A. K./8189«.

Akademik-tehnik išče instrukcije iz realnih predmetov, tudi klasičnih jezikov, ali prim. službo. Nastop takoj! - Ponud- be pod »80/8184« na upr. »Slovenskega Naroda«.

Gospodična, večja vseh pisarniških del, zmožna slov., nemškega in italijanskega jezika, išče mesta kontorislinje. - Ponudbe pod »Korespondentinja 8193« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Delovodja, oženjen, izučen strojni ključavničar, z večletno prakso posebno pri delu na stancih, zanesljiv in trezen. - Išče primerne službe. - Ponudbe na zvezo delovodij in indu- strijskih uradnikov v Ljubljani. 8178

Družinski oče, 35 let star, izobražen, prosi plemenitega delo- dajalca za kakršnokoli delo, bodisi duševno ali manuelno, samo da pre- hrani svojo družino. - Ponudbe pod »Marljiv 8188« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Primerne službe v kaki pisarni išče iz- obražen mladenič s štiri- mi meščanskimi razredi in enoletnim trgovskim tečajem. Gre tudi na de- želo proti preskrbi s hrano in stanovanjem. - Ponudbe pod »Začetnik 8183« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Primerne službe išče gospodična, absol- ventinja državne dvoraz- redne trgovske šole v Ljubljani z 2 in pol letno prakso samostojne knji- govodkinje pri stavbni- štrugi, večša slovenski- ne, nemščine, italijanšči- ne, deloma srbo-hrvaški- ne, v govoru in pisavi, knjigovodstva, dopisja, slovenske stenografije in strojepleja; popolnoma zanesljiva pisarniška moč. - Ponudbe pod »Vestna 8203« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Šofali
Trgovski lokal v Spodnji Šiški s popol- noma novim inventarjem se odda za 15.000 Din. - Naslov pove uprava »Slo- venskega Naroda«. 8214

Pekarija se vzame v najem proti odkupnini; za postredova- nje nagrada. - Naslov: trafikar rotovz v Ptujju. 8197

Iščem lokal za kovačnico na perife- rijih mesta. - Ponudbe pod »Lokal in kovačnica 8182« na upravo »Sloven- skega Naroda«.

Stavba z velikimi lokali v lepem trgu ob cesti in železnici, pripraven za vsako obrt, napredaj. - Pustek, Smarje pri Jel- šah. 8200

Gostilno ali trgovino išče v najem ali na račun v tem izvežban boljši za- konski par. Dopisi pod Garancija in kavcija/8212 na upravo »Slovenskega Naroda«.

Stanovanja
Išče se soba za trgovsko pisarno v bližini kolodvora. Pred- nost ima lokal s telefo- nom. - Ponudbe pod »Trgovska pisarna/8111«.

Išče se soba (prazna ali meblowana) po možnosti s posebnim vhodom, električno raz- svetlilno in parketi. - Ponudbe pod M. M./8152 na upravo »Slovenskega Naroda«.

Stanovanje, obstoječe iz dveh do treh sob, kuhinje in pritikln, se išče v mestu ali okoli- ci blizu železniške postaje za takoj. - Ponudbe pod »Tri sobe/8194« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Išče se soba ali dve meblowani (ozitroma prazni) sobi z uporabo (ali brez) kuhinje s 15. avgustom ali pozneje. - Ponudbe na: Dr. Alojzij Vrtačnik, od- vetnik, Ljubljana, Beet- hovnova 10. 7912

Sobica, snažna in svetla, s po- sebnim vhodom se odda pri boljši družini z vso oskrbo dvema gospodi- činama, najraje dijakinja- ma s 1. septembrom. - Dopisi pod »Škofja ulica 8211« na upravo »Sloven- skega Naroda«.

Sostanovalca za večjo sobo išče urad- nik. - Ponudbe pod »Rimska cesta/8196« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Soba, lepo meblowana, s po- sebnim vhodom, se odda pri boljši rodbini samo boljšemu gospodu. - Po- nudbe pod »Lepa soba 8181« na upravo »Sloven- skega Naroda«.

Razno
Zastavice, zalepke za srečolov in šaljivo pošto priporoča M. Tičar, Ljubljana. 8109

Razprodaja vsakovrstne vinske poso- de, dokler traja zaloga, pri trvdki I Avgustin, Spodnja Šiška, Jerneja cesta 231. 7660

Družabnika išče za povečanje obrata in izvršitev večjega na- ročila industrija, ki je edina v državi. - Po- nudbe pod Durand/8118 na upravo »Slovenskega Naroda«.

Žaga s tremi listi in cirkularno na stalni vodi v bogati lesni okolici se odda v najem za daljšo dobo. - Ponudbe pod »Vodna ža- ga/8139« na upravo »Slo- venskega Naroda«.

Kot družabnik s 40 do 50.000 Din in so- delovanjem želim pristopiti k trgovini mešane ali manufakturne stroke v mestu ali večjem promet- nem kraju. - Ponudbe pod »Manufakturna/8170« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Znanja želi inteligentna, trg. naobra- žena, boljša gospodična, 33 let stara, neoporečne preteklosti z lastnim po- štictvom, z njej primer- nim gospodom, trgovcem ali uradnikom. - Dopisi pod »Strogo tajno/8213« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Kot družabnik s 100.000 do 200.000 Din in osebnim sodelovanjem bi pristopil h kakemu dobrodojemu podjetju, lesni ali kak drugi trgo- vini. Sem trgovsko izo- bražen, večš knjigovod- stva in več jezikov. Re- flectira samo na dober promet. - Ponudbe pod »Abstinent/8138« na upr. »Slovenskega Naroda«.

Inserati v »Malih oglaših« imajo neoporečno velik uspeh v »Slovenskega Naroda«. Cena za prvih 20 besed 5.- Din, vsaka nadaljna beseda 30 para.

+

Slovenska Matica naznanja žalostno vest, da je preminul odlični slavist, njen častni član, gospod

dr. Vatroslav Jagić
univerzitetni profesor itd. itd.

Slavnemu in velezaslužnemu znanstveniku bodi ohranjen trajen in časten spomin!

V Ljubljani, dne 8. avgusta 1923.

„Vesna“ Brata Pohlin I. dr.
tvornica
vlastnic, kljatic, rinčic za čevlje, kovinastih gumbov i. t. d.

Ljubljana I, poštni predal 126 sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo. Zahtevajte vzorec in cenik. Pri večjih naročilih popust. 6865

Naročajte
„Slovenski Narod“

Portland-cement

v vsaki množini in po tovarniški ceni vedno v zalogi. Trgovci dobijo primeren popust. Prodajni urad portlanskega cementa, A. PE- ČEVNIK, Ljubljana, pisarna in skladišča Cesta na južno železnico.

Jejiki!!

P. n. občinstvu, zlasti trgovcem in obrtnikom naj- vjudnejše naznanjam, da sem otvoril oblastno odo- breno pisarno za **prestavljanje spisov iz tujih je- zikov** v slovensko in obratno. Jamčim za pravilnost prestave. Honorar zmeren. Vljudno se priporočam za obila naročila.

Hinko Privšek 8079
Ljubljana, Miklošičeva cesta 18, I. nadst., poleg sodišča.

Kupi se ali vzame v najem

tovarniško poslopje

z najmanj 300-500 m² obsegajočimi prostori v Ljubljani all kvečjemu 3 km oddaljeno. Eventuelno bi prišla v poštev tudi hiša s prostori- nimi dvorišči, vrtom ali dvoriščnimi stavbami. V ponudbah je na- vesti opis in kraj stavbe ter cene, brez teh podatkov se na ponudbe ne ozira. - Posredovalci izključeni. Ponudbe je poslati na upravitelstvo Slovenskega Naroda pod šifro Tovarna 300-8179. 8179

VINO VSEH VRST ŽGANJE VINO

Špirit iz Arkove tovarne

SIROVI rafinirani 98.7 %, najfinejši brez vonja vedno na skladišču po najnižjih cenah GORLJIVI
Generalno zastopstvo tovarne „ARKO“, Zagreb COGNAC MEDICINAL „VINEA“ d. z. O. z. Tovarna špirta, kvasa, likerja, konjaka itd. TRIPLE SEC. LIQUERS.
Telefon 5-12. LJUBLJANA - RUDNIK. Telefon 5-12.